

DAWOLLA

OPENBARE BIJENKOMST

ANTWERPEN 20 APRIL 1971.

HARMONIE.

Harmonie, juiste samenklank in feite. Het is dus het samengaan van verschillende waarden, zodat een geheel ontstaat dat ten minste gelijkwaardig is aan, maar waarschijnlijk zelfs meerwaardig, aan elke klank of waarde afzonderlijk. Er zijn een hele hoop mensen die het begrip "harmonie" zouden onderbrengen in de afdeling "Harmonie en fanfare" en denken: Ach het is maar een doodgepraat woord, het betekent niets. Maar wanneer wij een orkest nagaan, dan kunnen wij daarin vele verschillende instrumenten treffen en al deze instrumenten hebben een eigen klank. Zo kunnen wij zeggen: Mensen hebben allen een eigen mening, een eigen leven, een eigen persoonlijke inhoud. Nu is het natuurlijk mogelijk om in dat orkest elk instrument rustig een eigen deuntje te laten spelen, maar dan krijgen wij een cacophonie, een doezengekrioel van klanken dat zinloos is, waarin geen enkel rythme en geen enkel rijm of rede te ontdekken valt.

Dit nu is hetgene dat gebeurt, wanneer de mens uitgaat van zijn persoonlijkheid zonder meer. Maar indien je begrijpt dat je met je eigen persoonlijkheid, denken en leven, je moet afstemmen, ook op anderen, niet jezelf veranderen totdat jezelf gelijk bent aan die anderen, maar een vorm moet vinden van samenleven, van begrip, van vraag en antwoord, van communicatie, dan ontstaat juist hetzelfde, wat wij in het orkest zien, wanneer elk instrument zijn eigen partij speelt. Sommige instrumenten rusten een poosje, terwijl anderen druk bezig zijn, het geheel is nu echter een taal geworden. Er is iets ontstaan dat vertellen kan. En of u nu wil denken aan moderne muziek of aan de klassieke, al deze werken, of composities, die hebben één ding gemeen; zij vertellen iets en uit hun veelheid van elementen wordt een eenheid geboren die uitdrukking geeft aan iets. In dit geval, bij een orkest, aan het sentiment, maar ook aan het gedachtenproces van de componist.

De mensheid als zodanig kunnen wij beschouwen als een veelheid van verschillende waarden. Elk heeft zijn eigen positieve mogelijkheden, elk heeft zijn negatieve kwaliteiten. Wanneer wij nu samenwerken, dan kunnen wij de negatieve kwaliteiten heel vaak gebruiken om daardoor de positieve waarden van anderen hoger op te voeren. Harmonie is dus in de eerste plaats een soort wederkerige aanvaarding en een samenwerking, waarbij elk zijn eigen karakter en zijn eigen aard behoudt.

Wanneer je verder gaat dan denk je aan cosmische harmonie; mensen redeneren nu eenmaal graag in dat soort termen en ook wij kunnen ze niet altijd vermijden.

Dat is ook weer heel eenvoudig. De cosmos bestaat in een veelheid, die echter kan worden beschouwd als een roek van aanvullende waarden aan elkaar, mits juist gebruikt. In de cosmos bestaan grote krachten. Of u die nu natuurwetten wilt

noemen of engelen, of iets anders, het is niet zo belangrijk. Belangrijk is wel dat die krachten een vast rythme hebben, zij hebben een eigen taal. Wanneer de mens die taal enigszins begrijpt, dan kan hij proberen zijn eigen rythme, zijn eigen persoonlijkheid daaraan aan te passen; hij is dan, wat men noemt: in harmonie met de cosmos. Dat betekent dat hij, zwak als ie misschien moge zijn, op zichzelf gedragen wordt door de rhythmten en de elementen die in de cosmos aanwezig zijn. Omgekeerd draagt hij natuurlijk op het zijne bij tot die cosmos en verrijkt daar iets, hoe weinig het ook moge zijn. Alweer dus een vorm van samenwerking, van aarvaarding. Harmonie is nooit helemaal mogelijk, wanneer je niet de ander eerst erkent. De basis van harmonie is: openstaan voor elkaar. En het is niet voor niets dat wij, dus onze groep "Orde der Verdraagzaamheid" verdraagzaam noemen. Wanneer je leert de verschillen, die tussen jou en anderen bestaan, inleven en denken, te aarvaarden dan kun je ook de positieve waarden, de krachten, de zin van hun bestaan gemakkelijker doorgronden. En dan kun je, vanuit jezelf, zonder te veranderen verder misschien, maar gewoon door jezelf te zijn op de juiste manier, helpen en het leven van die ander rijker te maken en ook je eigen leven.

De harmonieën waarover wij spraken hebben, op dit moment, alleen nog geformuleerd in relaties tussen personen, of persoon en machten. Maar er zijn nog heel andere dingen. Wanneer ik een trommel heb en ik sla er een rythme op en een ander beweegt zich, dan blijkt dat hij zich veel gemakkelijker beweegt als hij het rythme pakt. Probeer u het maar eens wanneer er een fanfare voorbij komt en er is een trommel bij, wanneer die trommel klinkt, probeer dan een tegen die maat in te gaan. Ge zult ontdekken dat het véél moeilijker is, u loopt lang niet zo prettig, maar wanneer u het rythme pakt, gaat het veel eenvoudiger. Nu zo zien wij dat in de cosmos ook. Er zijn allerhand invloeden die op aarde een rol spelen; wij noemen dat pericdissiteiten. Een van de meest bekende is de maanperiode die, man en vrouw, op beiden invloed heeft en die dus in een, zeg maar 28 dagencyclus ongeveer, de mens bepaalde perioden van zwakte en van sterkte, van negativisme en positivisme brengt. Dat zal bij de één sterker zijn dan bij de ander, maar het wordt beheerst. Als je weet dat zo'n rythme bestaat en je gaat in harmonie daarmee leven, dan betekent dit dat je die ogenblikken, waarop je een maximum van krachten voor jezelf veronderstelt, erkenningsvermogen misschien ook, de dingen doet die deze eigenschappen eisen. Je deelt je leven dus niet meer in de zin van: Ik kijk wel wat ik doe en ik doe wanneer ik zin heb, maar je zegt ook nog wel daarbij: Wanneer is eigenlijk de gunstigste gelegenheid daarvoor? Hierdoor krijg je als het waren dat "an stap blijven" en versterkt als het ware je eigen positiviteit, je eigen wil, je eigen streven. Je bereikt meer. Ook dit is een vorm vorm van harmonie.

Elke mens leeft in zekere mate ook in het rythme van een jaarcyclus. Die jaarcyclus is niet overal gelijk, maar wij kunnen dus wel stellen dat zij op deze breedte te verdeeld kan worden in drie fasen, namelijk de winterperiode, die begint in de

late herfst en doorloopt in de vroege lente, dan de onrustperiode die zich in de lente toont, gedurende een kortere tijd, en in het najaar, gedurende een langere tijd, gezamenlijk gedurende ongeveer drie en een halve maand en dan hebben wij de zomer waarin eigenlijk voldoende energie aanwezig pleegt te zijn, maar de sturkracht bij de mensen eigenlijk minder groot is, wel zien wij vaak een grotere onrust in de mensen. Wanneer wij dit bezien dan zeggen wij ook weer: Wanneer ik leef in overeenstemming met een jaarrhythme dan moet ik niet proberen om veel nieuwe dingen te proberen in de lente of in de herfst, dat zijn tijden waarin ik zelf verward zal zijn. In de winter kan ik overwegen, kan ik theoretiseren, maar wanneer ik in de zomer die theorie in de praktijk wil gaan omzetten, moet ik erg oppassen dat ik niet afwijk van wat ikzelf heb gevonden, want ik heb een zekere onrust in mij. Laat die onrust mij niet domineren, dan breng ik in zo'n jaar een maximum tot stand, maar omdat ik weer in de pas loop a.h.w., met de krachten van de natuur, wordt mijn eigen vitaliteit groter, je verspilt minder kracht. Ook dat is een vorm van harmonie.

Dan kent u natuurlijk ook allemaal de uitdrukkingen: In harmonie zijn met de geest. Ja, ik weet niet waarom wij speciaal "de geest" zijn, wij zijn entiteiten, zij noemen ons ook wel eens intelligentia, dat is erg vleidend, maar ik durf niet beweren dat wij allemaal behoren tot de intelligentia.

Wij, als entiteiten dus, leven in een andere wereld, maar wij hebben veel dingen met u gemeen. De vormen van onze wereld zijn anders, demogelijkheden zijn anders, zelfs de wetmatigheden verschillen wat van de uwe, maar aan de andere kant kennen wij eenzelfde soort streven als u en nu blijkt dus weer, wanneer uw streven ligt in de richting van ons streven, harmonie ontstaat. Dat wil zeggen dat u, a.h.w. uit die geest hulpe kracht krijgt, maar omgekeerd ook dat die geest gestimuleerd wordt, ook in zekere vorm sneller tot daden, besluiten en inzichten kan komen dan zonder die harmonie. Een harmonie is namelijk niet iets wat van boven kan worden opgelegd. Het is een toestand die ontstaat door een wisselwerking tussen de delen waarin de harmonie bestaat. Nu zijn er mensen die zeggen: Ja, maar moeten wij die harmonie dan niet materieel uitdrukken? Dat hangt sterk van jezelf af. Weet u er zijn daizend en één mogelijkheden om op aarde met anderen tot harmonie te komen, maar elke mens heeft, zoals ik zei, zijn eigen persoonlijkheid, zijn eigen denken en geloof en ik kan mij voorstellen dat de ene mens, dus religieus zo eenzijdig is, dat hij niet tot harmonie kan komen met een andere denkende op het punt religie. Maar hij kan misschien wel, bv. op school vlak, met die ander tot harmonie komen. Dan moet je eenvoudig zoeken naar die punten van contact die je met anderen hebt waardoor samenwerking mogelijk is. Wij hebben allemaal verschillen, die verschillen zijn niet belangrijk. Wij hebben punten van overeenkomsten.

Wanneer je kijkt naar de wereldgodsdiensten, dan valt je op dat die helemaal niet zo mooi zijn. Ja de theorieën zijn mooi, maar de praktijk is helemaal niet leuk, wanneer wij denken aan inquisitie, vervolging, de terreur die eigenlijk vaak

is uitgeoefend, de zwarte magie die daarin ook bestaan heeft, dan moeten wij toch tot de conclusie komen dat, in al die wereldgodsdiensten, het materiele eigenlijk de overhand heeft gekregen. Nu kun je zeggen: Ja maar kunnen wij dan vanuit die godsdienst een harmonie vinden? Dat is mogelijk wanneer je uitgaat van de grondstellingen, want daarin zitten grote waarheden. Het is nooit mogelijk wanneer u uitgaat van de exclusiviteit van die dingen. Er bestaat een klein verhaal dat illustreert hoe onenigheid en disharmonie tot stand komt, maar aan de andere kant: wat harmonie zou moeten zijn. Er was een wijsgeer die, na heel veel zoeken, in zijn leven de wijsheid had gevonden en haar georistalliseerd als een grote levende steen vol lichtende krachten. Toen hij doodging was hij zo dolblij met die waarheid dat hij die mee wilde nemen naar de hemel. Maar de trap naar de hemel is stijl en het was een oude man die zich nog niet bewust was van het feit dat geesten kunnen vliegen. Toen hij dan ook dodelijk vermoed een ogenblik op een trede uitrustte, boog hij zich naar beneden; hij duizelde even en liet de waarheid vallen. Zij kwam met een reuzesmak op de aardeterech, barstte in duizenden splinters en die splinters verspreidden zich eigenlijk over de hele wereld. En sindsdien vindt, zo nu en dan, een mens zo'n splinter en dan zegt hij: Hier heb ik de enige waarheid. Maar, als alle enige waarheden bij elkaar zouden worden gevoegd, dan zou de steen van de werkelijkheid, de grote waarheid weer kunnen ontstaan.

Harmonie is niets anders dan het samenvoegen van de fragmenten, die wijzelf zijn of bezitten, totdat daaruit een groter, sterker en krachtiger geheel tot stand komt.

Nu zijn er zoveel van die dingen waarbij men zich gaat afvragen: is het nu harmonie of niet. Er zijn bepaalde godsdiensten bv. waarbij de rituelen orgieastisch zijn daar speelt ook een hele grote rol. Dan zeggen er mensen: Dat kan toch niet goed zijn. Natuurlijk kan dat wel goed zijn, wanneer die mensen daarin iets vinden van hogere waarden, dan is het voor hen goed. Maar als u het voor niet in zou kunnen vinden, dan is het voor u verkeerd. En dat betekent dat u zich niet bezig moet houden met de rite in die mensen, maar wel met de wijsheid die zij hebben en dat deze mensen niet moeten worden geconfronteerd met uw geloofs- en gedragrites, maar wél weer met de wijsheid, het besef dat er uit voortkomt. Het maximum product, dat wij allemaal bij elkaar op kunnen leveren is levenswijsheid. Zolang wij denken dat wij de wijsheid alleen in pacht hebben, komen wij nergens. Maar indien wij onze levenswijsheid verrijken met de wijsheid van anderen en ook vrijelijk onze wijsheid met anderen delen, dan ontstaat wat wij noemen: Harmonie, een samengaan en in dit samengaan ontstaan totaal nieuwe waarden.

En nu ga ik even afwijken. Er zijn namelijk een hele hoop begaafdheden; men noemt dat para-normaal. Wanneer u met een ander werkelijk een harmonie hebt opgebouwd dan is de kans heel groot dat er iets ontstaat wat: telepatische verbinding genoemd kan worden, een telepatisch, dus door de gedachten, ook op afstand, met elkaar verbonden blijven, waarbij niet noodzakelijkwijze beelden of woorden behoeven te worden overgebracht, maar belangrijke punten van erkkening, in de één, automatisch schijnen

te ontstaan in de ander. Wanneer die groep groter is, dan ontstaat daardoor wat men noemt: Een gemeenschappelijk bewustzijn. Dit is een soort vergaarbak waarin alle ervaringen van allen komen, maar omdat zij met elkaar verbonden zijn, is het een reservoir waar iedereen uit kan putten. De waarde die je dan hebt aan levenswijsheid en soms aan feitelijke wijsheid zelfs, is dan aanmerkelijk groter dan je in je eentje kunt bereiken. Voor de invloed geldt dan ook hetzelfde? Op een andere manier kun je dan ook in harmonie zijn met een geest bv., dat je de tijd gaat overzien. Nu is tijd een verschijnsel dat verschillend waardeerbaar is. Bij ons wordt tijd gemeten in beleevingsmomenten, in een hogere sfeer wordt tijd gemeten als een overzicht van mogelijkheden. En in uw wereld wordt het gemeten in het wegtikken van seconden, minuten, uren enz.. Maar er komt een ogenblik dat tijd te overzien is. Bij een harmonie met iemand die dat kan, dan zal in dat contact voor jou de tijdswaarde wegvallen, het resultaat is een vorm van helderziendheid of intuïtieve waarneming in tijd. Zo zijn er meer van die verschijnselen. U moet dus harmonie niet alleen maar zien als een vage geestelijke waarde, u moet haar zien als iets dat praktisch is. Het samengaan, het samenwerken, het zoeken naar de mogelijkheden van onderling begrip en samengaan, betekent het gezamenlijk ontbreken van een waarde en een mogelijkheid die veel groter is dan je met jezelf alleen ooit zoudt hebben.

Het is tegenvoerdig heel gewoon dat men zegt: Een belangrijk onderzoek dat moet geschieden door een team, door een aantal mensen dat op elkaar is ingesteld en men spreekt soms over de "teamgeest", waarmee men de houding van die mensen onderling bedoelt. Maar men zit dichter bij de werkelijkheid met het woord dan men veronderstelt want als deze mensen in harmonie samenwerken, beïnvloeden zij elkaar telepatisch, stralen als het ware hun kennis en erkenning zo uit dat de anderen daarvan profiteren het is dan vaak of zo'n team werkt als een eenheid. Je kunt niet meer zeggen die doet dit en die doet dat, je kunt alleen nog maar zeggen: wanneer de één doet, dan is de ander al bezig om het aan te vullen en zo gaat het verder, dat zou het meest ideale zijn. Nu begrijp ik wel dat dergelijke harmonie op uw wereld niet zo gemakkelijk te bereiken is, maar aan de andere kant kunt ge natuurlijk ook zeggen: een groot gedeelte van wat de mensen menen dat de waarheid is, is in feite een illusie. Het is een eigen interpretatie van de waarheid en wanneer wij die nu eens even terzijde stellen, zeggen het is mijn waarheid, het hoort bij mij, maar het is niet zeker dat het altijd zo is of zal zijn, dan hebben wij al één van de grenzen afgebroken die tussen mensen bestaan. Wanneer wij zeggen: Mijn wijze van leven is voor mij de goede, maar niet de éniig juiste, dan is een contact mogelijk met mensen met een andere mentaliteit. Wanneer wij zeggen: De kracht die in mij bestaat, is niet de éniig kracht, het is wel voor mij de benadering van de kracht, dan ontstaat een harmonie die tot in de hoogste sferen door kan lopen, waarbij je dus met allerhand persoonlijkheden samenwerkt. Ik geloof dat ik daarmee het wezen van de harmonie toch wel voldoende heb omschreven en uitgedrukt.

- Is harmonie een wetgeving of het vinden tot, uit de vrije wil?

Een harmonie schept zijn eigen wetten, maar het tot harmonie komen is niet aan een wet onderworpen. Misschien kan ik het eenvoudigst zo zeggen: Wanneer mensen een vereniging stichten, dan doen zij dat geheel vrij, wanneer u toetreedt dan doet u dat uit vrije wil, maar wanneer je eenmaal deel bent van die vereniging, dan blijkt dat, om die vereniging goed te laten lopen, die groepering goed te laten werken, er regels nodig zijn. Die regels daar moet je het allen mee eens zijn, anders stel je ze niet. Zijn zij er eenmaal, dan moet je er u aan houden, omdat je alleen op die manier kunt zorgen, dat die vereniging bloeit, dat ze goed verdergaat en dat vindt ge overal. Wanneer een groep of een team samenwerkt bv. en daarin is harmonie? DAN kunnen wij wel zeggen: Ja goed, die harmonie is het belangrijkste, natuurlijk, en het zal vaak nodig zijn dat er iemand leiding geeft en het kan zijn dat er verschillende personen, op een verschillend terrein, leiding moeten geven, dan moeten de anderen dit gezag erkennen. Niet omdat die anderen nu toevallig méér zijn, maar doorgewoond, omdat het functioneren van de eenheid nu eenmaal gebonden is aan de inrichting van een zekere gezagsverhouding, maar die is volkomen vrij. Niemand zal zeggen: Je moet er in blijven, je moet gehoorzamen. 't Is alleen zo: Wanneer je de gehoorzaamheid verbreekt, verbreek je ook de eenheid en stel je jezelf buiten de harmonie, zelfs wanneer je uiterlijk verbonden blijft. Een typisch voorbeeld hiervan: In een fabriek werkt een aantal onderzoekers samen, laten wij zeggen op gebied van electronica of iets dergelijks. Nu is er één die zegt: Ja, die professor daar die kan nu wel alles beweren, maar ik neem dat niet ik ga mijn eigen weg. Het resultaat is dat de samenwerking plots teloor gaat, maar dit betekent ook dat er een verschil in mentaliteit ontstaat; de Psychische verbonden, die het team zo goed liet functioneren, is ten aanzien van die ene persoon en diens werk afgesneden. Maar ook deze kan niet meer werkelijk putten uit wat de anderen doen. Men begint met het verwerpen van een gezag, maar men eindigt met een zich volledig van de anderen isoleren, waarbij men het werk, dat die anderen nog steeds verrichten, op de duur zelfs zijn nut en zijn doelmatigheid te doen verliezen.

Dus u moet goed begrijpen: Harmonie is geen wet. Wij spreken over een cosmische wet, omdat blijkt dat evenwichten dus altijd resulteren in een wederkerig beïnvloeden en samenwerken. Daarom zeg ik: Er is een wet van harmonie, maar cosmisch zoals zij is, heeft niets te maken met de vrije wil; zij heeft alleen iets te maken met het feit dat een bestaande relatie altijd een wederkerige is en dat, wanneer zij onevenredig is, een compenserende factor moet worden bijgevoegd, dan wel die relatie te worden verbroken. Begrijp dus goed: Er is een cosmische wet van harmonie, er zijn de wetten van harmonie zelfs, omdat dat een reeks formuleringen zijn voor verhoudingen die bestaan en die hebben net zo goed te maken met de omloopomvang en de eventuele baanverdringing van de electronen in een atoom, als de samenhang bv. van de maan en de aarde en de omloop van de zon, ja zelfs met de baan die de zon beschrijft in een deel van het melkwegstelsel. Het heeft te maken met de

rotatie van de ruimte, de werveling van sterrennevels, al die dingen bij elkaar. Dat kun je allemaal herleiden tot een reeks van wetten en regels. Maar;;; al zijn dat dan wetten van harmonie en is harmonie het resultaat van het bestaan van die wetten, een mens heeft een eigen wil, een eigen persoonlijkheid, een eigen inzicht. Hij kan aanvaarden of hij kan verwerpen, maar hij kan niet éenzijds verwerpen en anderzijds harmonie behouden, dat moet je goed begrijpen. Het is altijd een kwestie van elkaar helpen, elkaar in stand houden. Je bent alleen nooit zoveel waard als in een harmonische groep en wanneer je je in die groep niet thuis voelt moet je weggaan. Maar dan moet je ook niet zeggen: Nu is mij die waarde teloorgegaan, integendeel dat moet je gewoon aanvaarden en zeggen: wanneer ik weer meer wil worden dan ik nu ben, meer mogelijkheden, meer inzichten, meer geestelijke waarden bezitten, dan zal ik opnieuw een nieuwe harmonie moeten zoeken. Ik geloof dat daar het duidelijkste is weergave van dat harmonie geen wet is als zodanig, maar dat het beleven van de harmonie aan bepaalde wetmatigheden gebonden is die cosmisch bestaan.

Harmonie zou moeten beruften op besofs- en gevoelswaarden, inderdaad en, wanneer wij 't op de kop beschouwen, blijkt ook dat zonder deze beide waarden een harmonie niet mogelijk is, maar dat in een harmonie dus gezagsverhoudingen ontstaan en noodzakelijk zijn, heb ik geprobeerd aan te tonen. Het is echter dan een vrijwillig aanvaarden. Je zegt: Ik aanvaard. Je zegt dus niet: Ja er is dan wel een gezag, maar ik neem het niet. De gehele groep als zodanig moet weten: Dit gezag is voor mij juist en dan moet je ook zeggen: aan dat gezag zal ik mij onderwerpen. Dat is voor veel mensen moeilijk natuurlijk, maar gezag is nu eenmaal de uiting van elke harmonie, omdat zij de richting van beoefening aangeeft en daarbij het verschillende samenspel van de verschillende partners in de harmonie reguleert.

- Hoe kent de harmonie tussen uw wereld en de onze tot stand?

Ja, dat is een moeilijke vraag. Kijk eens: Wij hebben geleefd als mens, het kan in een wat verder, of meer nabij verleden zijn geweest, maar wij zijn mens geweest. Wij zijn gevormd uit uw wereld en zijn dus verwant met uw wereld. Zo vreemd dat het ook moog klinken: Wij zien vaak in de mens broeders en zusters. Ik weet het is een gemelijke term en je moet het van je familie heus niet altijd hebben, maar er is dus een gevoel van verwantschap. Dat betekent: wanneer wij onszelf, of een deel van onszelf, kunnen herkennen in een mens, met die mens een harmonie ontstaat, een samenwerken. Het betekent omgekeerd dat een mens, die door bepaalde denkbeelden of verlangens gedreven wordt, a.h.w. een soort baken wordt, waardoor in de geest gelijk afgestemde op hem attent worden en, wanneer dat voor een langere tijd duurt, ontstaat wat wij noemen: blijvende harmonie en dat is vaak een samenwerking die langer duurt dan het menselijk leven. Dus die harmonie is, van onze kant uit, geloof ik grotendeels een kwestie van het gevoel van een zekere verantwoordelijkheid. Van uw kant wordt die harmonie met de geest bereikt met u op die geest te richten, maar door wat u bent en dat ligt nu weer in de trillingsverhoudingen die bestaan tussen uw

wereld en de onze, u bent, wat de trillingsverhouding betreft, lager. Ik weet niet waarom. Onze trillingen zijn in ieder geval wat sneller en hij ons bestaan dus ook wat andere regels en wetten. En nu blijkt dat u onze wereld moeilijk kunt voorstellen. Ook wanneer u er in geleefd hebt, tijdens uw leven, is die voorstelling heel moeilijk terug te vinden. Voor ons, die in uw wereld geleefd hebben, blijft echter zoveel herinnering van het stoffelijk bestaan aanwezig, dat wij ons uw wereld wél kunnen indenken en daardoor is de harmonie een kwestie die, in zekere zin, van ons uitgaat, zelfs wanneer de mens op aarde die harmonie zoekt, dan ligt het nog altijd in het antwoord dat gegeven wordt in de geestelijke wereld. In een verbondenheid eenmaal geaccepteerd, dan wordt deze voortgezet tot het besef in de mens verandert. Dat is heel typerend dus.

De geest kan wel zeggen: Ja ik draag het aan een ander over, tijdelijk, want ik ben veranderd, maar dan zorgt hijtoch dat de verbinding tussen de sfeer en de wereld blijft bestaan.

Kan harmonie gebaseerd zijn op dienstbaarheid, in de zin van: Ik breng een offer voor iemand. Zijn inzichten zou het "offer" wegvallen als er harmonie aanwezig is.

Ja, daar kan ik, wel veel op zeggen. Woot u "offer" dat is eigenlijk een omkoperij. Het offer is zo oud als de mensheid. De gedachten dat je, door iets te geven, verplichtingen schept, heeft in de menselijke wereld altijd een grote rol gespeeld. Iemand die zegt: Ik breng een ander een offer, die zoekt niet in feite "harmonie", die zoekt een verplichting. Er is hier dus wel een behoefte aan het scheppen van een wederkerige verhouding, waarbij men zelf bereid is als het ware vooruit te betalen, maar er is nog geen sprake van harmonie. Nu kunnen wij dus stellen dat het offer dat je anderen brengt, vaak het begin kan zijn van een wederkerige erkenning en dat daaruit dan een harmonie ontstaat. Maar op het ogenblik dat die harmonie aanwezig is, zal dienstbaarheid geen offer meer zijn. Ik geloof zelfs dat dienstbaarheid, voor de mens zelf, een zeer bevredigende relatie is zolang zij niet wordt afgedwongen. Wanneer iemand zegt: Je moet mij dienen, dan voel je een verzet, dat is een aantasting van je vrijheid. Maar wanneer je zegt: Die mens is goed, of dat denkbeeld is goed ik zal dienen, dan is het integendeel een bevrediging; het geeft jezelf vreugde. In beide gevallen pleegt men dan wel eens te zeggen: Ja, je moet een hoop offers brengen. Maar er zijn een hele hoop mensen die gelukkiger zijn met de offers die zij brengen dan met de goede dingen die zij ervoor in ruil krijgen. Want het denkbeeld dat je niets opofferd kan in zichzelf een factor van geluk zijn. En ik geloof niet dat je dan moet gaan zeggen: Ja dat offer dat is zo belangrijk. Dienstbaarheid ja, wanneer het goed is, dan erken je dat anderen wijzer of groter zijn, of misschien meer rechten hebben op een gegeven ogenblik dan jezelf. En dan ben je dus, alleen door die erkenning eigenlijk dienstbaar aan die ander. Het heeft geen zin om je alleen maar te verzetten om je eigen waarde te manifesteren. Wanneer je je verzet tegen anderen, dan moet je weten waarom, dan moet er een redenvoor zijn. Is die reden

er niet, dan is het alleen maar een kwestie van: ja, die ander heeft zoveel gezag en ik heb niets. Dan zeg je: Nu laat ik die ander dienen, misschien dat ik begrijp wat dat gezag betekent, waar het vandaankomt. Dan krijg je dus wel een samenwerking.

Wanneer wij kijken in de godsdiensten, dan zien wij wederom dat dienstbaarheid een van de belangrijkste factoren is. De apostelen zijn in feite ook Jezus' dienaren. Zij bewijzen hun diensten; Hij is hun meester en alleen het woord "meester" (rabbi) maakt al duidelijk hoe zij die relatie ervaren. Kijk nu eens in een joods geslacht. Daar is iemand ook een rabbi, dat wil zeggen dat hij bepaalde dingen geleerd heeft, die een ander niet geleerd heeft. Hij is, als mens, niets meer dan een ander in de joodse leer. En wat is nu het typerende? Omdat hij dus de wijzere is, ontwikkelt een zekere dienstbaarheid, soms een protectorende dienstbaarheid, maar toch een dienstbaarheid in zijn gemeenschap.

Zouwelde zien wij wanneer een mens geconfronteerd wordt met een koning, of met een hooggeplaatste persoonlijkheid. Zoude men de hoogheid van de ander erkent, ontstaat een zekere dienstbaarheid en die houding op zichzelf bedingt dus dat de mens behoefte heeft dienstbaar te zijn aan het hogere. Ik geloof dus ook dat dienstbaarheid normaal is in de mens, maar dat het belangrijk is dat je de dienstbaarheid pas dan aanvaardt, wanneer zij van ganser harte wordt gegeven, dat je niet meer zegt het is een offer voor mij. Als je werkelijk zegt: Ik zie dit als het juiste, ik wil hier dienen. En dan blijkt dat hijna elke mens iets heeft dat hij dient. Het belangrijke daarbij is dus niet dienstbaar zijn of niet, maar het belangrijke is een innerlijke harmonie herkennen, waardoor de zin van de dienstbaarheid ook in jezelf besofft wordt.

Bij een ontmoeting van gelijklopende waarden zou er ook harmonie ontstaan, of het ook mogelijk zijn. In deze altijd erkend, of kan zij onaangevond voorbijgaan?

Het is dus zo dat zij niet erkend hoezelf te worden; 't is mogelijk. Maar een harmonie ontstaat ook uit een samenwerking. Het is bv. mogelijk dat je een heel mooi stuk muziek speelt voor harp fagette en klarinet bv. en fluit. Maar wanneer die fluit nu op gegeven ogenblik zwijgt en je hebt niet de tijd te wachten tot zij herbegint, dan zul je die harmonie nooit besoffen, zoals die bestaat tussen die vier instrumenten. Wanneer jijzelf één van die instrumenten bent, dan kan jouw harmonische waarde pas tot uiting komen op het ogenblik dat je actief bent in de samenwerking. Aangezien dus vele harmonische mogelijkheden niet gerealiseerd worden, moeten wij daarbij onmiddellijk stellen dat de waarden waaromtrent de harmonie mogelijk is, niet bij voortdurende bij eenieder tot uiting komen. Dit geldt zelfs in de geest en dus ook in de stof, zodat heel veel mogelijkheden tot harmonie eenvoudig voorbijgaan omdat iemand of iets, om de een of andere reden, op dat moment in de phase waarin harmonie mogelijk zou zijn, dus niet actief is. Waar geen activiteit ontstaat, ontstaat ook geen harmonie. Harmonie is geen passieve maar een actieve waarde.

- Wanneer twee positieve en twee negatieve waarden in harmonie zijn, kunt u ons een eventuele kracht daaruit geresulteerd voordragen?

Laten wij dan allereerst dit stellen: De benadering bepaalt negativiteit of positiviteit der dingen. Zoals links of rechts allen bestaan vanuit de beschouwer. En op dezelfde wijze is er geen feitelijke positiviteit en geen feitelijke negativiteit. Er is alleen een eenheid, die voor de beschouwer in delen uiteenvalt. Wanneer, vanuit een menselijk standpunt beoordeeld, twee negatieve factoren met elkaar harmonisch zijn, vormen zij een machtp die voor de beschouwer dan niet meer negatief is. Doordat zij elkaar versterken, krijgen wij namelijk een dominerende werking en deze wordt door de mens meestal als positieve waarde ervaart. Wanneer twee positieve waarden gezamenlijk dus in harmonie zijnde een hogere waardering, een hogere begripswereld bv. aanboren, dan is de kans heel groot dat zij daarbij boven het normaal menselijke uitstijgen en zo a.h.w. verdwijnen. Je krijgt dus, bij een harmonie van twee positieve waarden een transmutatie van een gedeelte van de waarden der harmonie, naar het bovensinnelijke en bovenredelijke vlak. Bij negatieve waarden zal over het algemeen de uiting liggen op het voor de mens wel begrijpelijk vlak, maar worden zij positief.

De mens is geneigd om al datgene dat behoort tot zijn eigen gerichtheid en denkwereld, positief te noemen en elk gelijksoortig verschijnsel, datv daarin niet past, ook al is het gelijk- of meerwaardig, als negatief te beoordelen. Dit is natuurlijk kolder. Wij kunnen toegeven: Vanuit het standpunt van een bepaalde persoon kan iets negatief schijnen, maar het is het niet. De waarde op zichzelf moet worden erkend. Als je het zo stelt dan wordt het ook duidelijk dat het samentreffen van twee negatieve waarden, niet betekent dat zij ineens anders worden, maar zij worden sterker en door hun kracht worden zij aanvaardbaar. Ongelijkwaardige waarden die in harmonie komen, hebben voor de menselijke beschouwer meestal een negatief beeld. Gelijkwaardige, onverschillig of zij als positief of negatief beoordeeld werden, voeren in de mens meestal tot een positief beeld.

Wanneer wij een hogere kracht inzetten, dan zal alles wat daarmee in overeenstemming in beroering komen. Het is dus niet altijd nodig dat iemand juist één bepaalde toon aanslaat om de snaar in trilling te brengen. Wanneer wij een groot aantal op elkaar afgestemde snaren hebben, dan ontstaat bij het aanraken van één enkele snaar een klankrijkdom, die zonder dit niet zou bestaan. U leeft op aarde, wij in de sferen. In vele opzichten zouden wij misschien hogere afgestemde snaren kunnen heten, een vluggere trilling ook. Maar wanneer de mensen op ons zijn afgestemd dan zou alles, wat in onze wereld gebeurt, a.h.w. mee vibreren in de menselijke wereld en aangezien de mens een denkend wezen is, zal een kracht of vibratie die hen geroert zal emotioneel, maar ook in zijn gedrag iets gaan betekenen. Het zal betekenen dat zijn denken een bepaalde richting krijgt, dat hij uitstraalt a.h.w. en dit is een van de belangrijke punten tussen geest

